

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi saamelaiskäräjistä annetun lain ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi saamelaiskäräjistä annettua lakia siten, että lakiin lisätään saamelaiskäräjien kirjanpitovelvollisuutta ja tilintarkastusta koskevat säännökset ja siihen otetaan nykyistä tarkemmat säännökset saamelaiskäräjien virkoihin ja henkilöstöön sovellettavasta laista.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia siten, että sanotussa laissa saamelaisvaltuuskunnasta säädetty korvataan saamelaiskäräjiä koskevilla säännöksillä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Suomen Hallitusmuotoon lisättiin 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetulla lailla (973/95) vuoden 1996 alusta voimaan tuleva uusi 51 a §. Sen mukaan saamelaisille alkuperäiskansana turvataan saamelaisten kotiseutualueella omaa kieltään ja kulttuuriaan koskeva kulttuuri-itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään. Samana päivänä annetun ja niin ikään vuoden 1996 alusta voimaan tulevan saamelaiskäräjistä annetun lain (974/95, jäljempänä saamelaiskäräjälaki) 1 §:n mukaan saamelaiset valitsevat kulttuuri-itsehallintoon kuuluvia tehtäviä varten vaaleilla keskuudestaan saamelaiskäräjät. Saamelaiskäräjät toimii oikeusministeriön hallinnonalalla.

Saamelaisten nykyinen edustuselin, suoralla kansanvaalilla valittu saamelaisvaltuuskunta on saamelaisvaltuuskunnasta annettuun asetukseen (988/90) perustuva valtion pysyvä komitea. Saamelaisvaltuuskunnan alaisuudessa toimii saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain (516/91, jäljempänä saamen kielilaki) 21 §:ssä tarkoitettu saamen kielen toimisto, jonka tehtävänä on muun muassa

huolehtia mainitun lain mukaisten käännösten toimittamisesta eri viranomaisille ja laitoksille. Saamelaisvaltuuskunnan ja saamen kielen toimiston henkilöstö on palvelussuhteessa valtioon.

Saamelaisten kulttuuri-itsehallintolainsäädäntöä koskevan hallituksen esityksen (HE 248/1994 vp) perusteluista ilmenee yhtäältä, että saamelaisten uudelle edustuselimelle, saamelaiskäräjille, on tarkoitettu antaa hallitusmuodossa säädetyissä asioissa kunnalliseen itsehallintoon rinnastettava asema (saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskeva kulttuuri-itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään), ja toisaalta, että saamelaisten uuden edustuselimen lainsäädännöllinen pohja on tarkoitettu nostaa asetuksen tasolta lain tasolle.

Saamelaiskäräjälaki on laadittu saamelaisvaltuuskuntaa koskevien säännösten pohjalta. Lakia laadittaessa on kuitenkin korostettu saamelaiskäräjien itsehallinnollista luonnetta suhteessa valtioon. Edellä mainitun hallituksen esityksen perusteluissa (s. 20) on todettu, että saamelaiskäräjien henkilöstö ei ole valtion palveluksessa eikä valtion virkamiehiä, vaan he ovat palvelussuhteessa saamelaiskäräjiin. Asia

on ilmaistu lain 42 §:ssä siten, että saamelaiskäräjät ottaa henkilöstöönsä kuuluvat virkamiehet ja työntekijät. Virkamiehistä on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion virkamieslaisissa (750/94) säädetään. Lain siirtymäsäännösten mukaan saamelaiskäräjät siirtää lain voimaan tullessa saamelaisvaltuuskunnan virkamiehet saamelaiskäräjien vastaaviin virkoihin niitä haettavaksi julistamatta, mikäli asianomaisilla virkamiehillä on kelpoisuus virkoihin.

Saamelaiskäräjälakia säädettäessä tavoitteena on ollut, että niitä valtionhallinnon säännöksiä, jotka koskevat saamelaisvaltuuskunnan taloutta, kirjanpitoa, tilintarkastusta ynnä muuta, sovellettaisiin sellaisinaan myös saamelaiskäräjiin. Tämän vuoksi lakiin ei ole otettu säännöksiä esimerkiksi kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta.

Lain voimaantuloon liittyviä toimenpiteitä suunniteltaessa on käynyt ilmi, ettei saamelaiskäräjiä sen itsehallinnollisesta luonteesta johtuen voida pitää valtion viranomaisena eikä osana valtionhallintoa. Valtionhallintoa koskevia säännöksiä ei siten voida soveltaa saamelaiskäräjiin.

Saamelaiskäräjät on luonteeltaan julkisoikeudellinen. Sen päätöksistä voidaan pääsääntöisesti valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Hallitusmuodon ja saamelaiskäräjälain mukaan sille voidaan lailla myöhemminkin antaa päätösvaltaa saamelaisten kulttuuri-itsehallintoon liittyvissä asioissa.

Saamelaiskäräjälain 16 ja 42 §:ää ehdotetaan muutettaviksi siten, että saamelaiskäräjien virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteeseen sovelletaan valtion virkamiehiä koskevaa lainsäädäntöä. Lakiin lisättäväksi ehdotettu 42 a § sisältäisi saamelaiskäräjien palveluksessa olevan henkilöstön eläkeoikeutta ja lakiin lisättäväksi ehdotettu 42 b § salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset. Lain 45 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että saamelaisvaltuuskunnan virat siirtyisivät lain voimaan tullessa saamelaiskäräjien viroiksi ja saamelaisvaltuuskunnan henkilöstö käräjien henkilöstöksi suoraan lain nojalla.

Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi myös saamelaiskäräjien kirjanpitoa ja tilintarkastusta koskevat säännökset, jotka otettaisiin uuteen 3 a lukuun.

Saamelaiskäräjälain 2 §:n mukaan valtion talousarviossa on varattava määräraha tuossa laissa tarkoitettuihin tehtäviin. Oikeusministeriö on varannut määrärahan saamelaisten kult-

tuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen valtion 1996 talousarvion momentilla 25.45.51 (Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset). Koska saamelaiskäräjien ylläpito tapahtuu valtion talousarvioon otetun määrärahan turvin, ehdotetaan, että myös valtio saa valita yhden tilintarkastajan saamelaiskäräjien tilejä ja hallintoa tarkastamaan. Koska saamelaiskäräjät toimii oikeusministeriön hallinnonalalla, ehdotetaan, että tuon tilintarkastajan valitsee oikeusministeriö.

Lakiin ehdotetut muutokset on laadittu saamelaiskäräjien julkisoikeudellista luonnetta silmällä pitäen. Ehdotettujen muutosten suuresta määrästä huolimatta niitä voitaneen pitää luonteeltaan teknisinä.

Saamen kielilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sanotussa laissa saamelaisvaltuuskunnasta säädetty muutetaan koskemaan saamelaiskäräjiä. Lain 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi sen vuoksi, että saamelaiskäräjät ei ole saamelaisvaltuuskunnan tapaan valtion viranomainen.

Saamen kielilain 27 § (975/95) ehdotetaan samalla kumottavaksi. Pykälä koskee lain 26 §:ssä tarkoitettuihin valtionavustuksiin sovellettavaa lakia, jota kuntien valtionosuuslain (688/92) siirtymäsäännösten mukaan sovelletaan vain joulukuun 1995 loppuun eli kumottavaksi ehdotetun 27 §:n voimaantuloon.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriön yleisellä osastolla osana saamelaiskäräjälain voimaantuloon liittyvää valmistelutyötä. Saamelaiskäräjien henkilöstöä koskevat muutokset on valmisteltu yhteistyössä valtiovainministeriön kanssa.

Saamelaisvaltuuskuntaa on kulttuuri-esityksestä.

4. Sääntämismenettely

Esityksen tarkoituksena on korjata muutettaviksi ehdotetuissa laeissa havaittuja puutteita

saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon toteuttamiseksi eikä kaventaa saamelaisille hallitusmuodon 51 a §:ssä turvattua heidän omaa kieltään ja kulttuuriaan koskevaa kulttuuri-itsehallintoa.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan samanai-

kaisesti saamelaiskäräjälain ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain muuttamisesta annetun lain kanssa eli 1 päivänä tammikuuta 1996.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan saamelaiskäräjistä 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetun lain (974/95) 15 §:n 2 momentti, 16 §, 42 § ja 45 §:n 2 momentti sekä lisätään lakiin uusi 3 a luku sekä uusi 42 a ja 42 b § seuraavasti:

15 §

Toimivallan siirto

Edellä 1 momentissa mainittu toimivallan siirto ei ole sallittu 7 §:ssä, 10 §:n 3 momentissa, 11—14 §:ssä, 18 b, 18 c ja 18 j §:ssä eikä 40 §:ssä tarkoitetuissa asioissa.

16 §

Toimistot ja henkilöstö

Saamelaiskäräjillä on toimistoja sekä virkaja työsopimussuhteista henkilöstöä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Saamelaiskäräjien virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteeseen sovelletaan, mitä valtion virkamiehistä, viroista ja virkasuhteesta säädetään ja määrätään.

Henkilöstön palvelussuhteen ehdoista ja niiden määräytymisestä on vastaavasti voimassa, mitä valtion palvelussuhteen ehdoista ja niiden määräytymisestä säädetään, määrätään tai sovitaan.

3 a luku

Kirjanpito ja tilintarkastus

18 a §

Kirjanpito

Saamelaiskäräjien kirjanpidosta ja tilinpä-

töksestä on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, soveltuvien osin voimassa, mitä kirjanpitolaisissa (655/73) säädetään.

18 b §

Tilikausi ja tilinpäätös

Saamelaiskäräjien tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetiedot sekä toimintakertomuksen.

Toimintakertomuksen tulee sisältää selvitys valtionavustuksen käytöstä ja saamelaiskäräjien toiminnasta tilikauden aikana.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat saamelaiskäräjien hallituksen jäsenet.

Tilinpäätös on saatettava saamelaiskäräjien vahvistettavaksi kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä.

18 c §

Tilintarkastajat

Saamelaiskäräjillä on kaksi tilintarkastajaa ja kummallakin varamies, jotka valitaan saamelaiskäräjien toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Saamelaiskäräjät ja oikeusministeriö valitsevat kumpikin yhden tilintarkastajan ja tämän varamiehen. Aikakin toisen tilintarkastajan ja hänen varamiehensä tulee olla Keskuskauppa-

kamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja taikka julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja.

Tilintarkastaja voi erota kesken toimikauden ilmoittamalla siitä hänet valinneelle. Tilintarkastajan voi erottaa kesken toimikauden se, joka on hänet valinnut.

18 d §

Tilintarkastajan yleinen kelpoisuus

Tilintarkastajalla tulee olla sellainen laskentatoimen sekä taloudellisten ja oikeudellisten asioiden kokemus, joka on tarpeen saamelaiskäräjien tilintarkastuksen hoitamiseksi.

Vajaavaltaista taikka konkurssissa tai liiketoimintakiellossa olevaa ei voida valita tilintarkastajaksi.

18 e §

Tilintarkastajan riippumattomuus

Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tilintarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

18 f

Tilintarkastajan esteellisyys

Tilintarkastajana ei voi toimia se:

- 1) joka on saamelaiskäräjien tai 14 §:ssä tarkoitettun toimielimen jäsen;
- 2) jonka tehtävänä on saamelaiskäräjien kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta;
- 3) joka on saamelaiskäräjiin taikka 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöön palvelussuhteessa tai muuten alistussuhteessa;
- 4) joka on 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun henkilön aviopuoliso tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, veli tai sisar taikka se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Tilintarkastajalla ei saa olla rahalainaa tai

vakuutta eikä vastaavaa etuutta saamelaiskäräjiltä taikka 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulta henkilöltä.

18 g §

Tilintarkastus

Tilintarkastajien on tarkastettava hyvää tilintarkastustapaa noudattaen kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

18 h §

Tietojensaantioikeus

Tilintarkastajalla on oikeus saada saamelaiskäräjiltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän pitää tarpeellisina tilintarkastuksen hoitamiseksi.

18 i §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta huhtikuun loppuun mennessä saamelaiskäräjien hallitukselle kirjallinen tilintarkastuskertomus, jonka tulee sisältää lausunto:

- 1) siitä, onko saamelaiskäräjien tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;
- 2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta ja taloudesta;
- 3) siitä, ovatko toimintakertomuksessa valtionavustuksen käytöstä annetut tiedot oikeita; sekä

- 4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Jos tilintarkastajat havaitsevat, että saamelaiskäräjien hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai saamelaiskäräjien päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastajien tulee esittää siitä kertomukseensa muistutus.

18 j §

Tilintarkastuskertomuksen käsittely

Saamelaiskäräjien hallituksen on toimitettava tilintarkastuskertomus yhdessä tilinpäätöksen kanssa saamelaiskäräjien käsiteltäväksi.

Saamelaiskäräjät päättää toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aiheutta.

18 k §

Asiakirjojen toimittaminen oikeusministeriölle

Saamelaiskäräjien tulee kuuden kuukauden

kuluessa tilikauden päättymisestä toimittaa oikeusministeriölle oikeaksi todistettu jäljennös tuloslaskelmasta ja taseesta liitetietoineen sekä toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta.

42 §

Henkilöstön ottaminen

Saamelaiskäräjät nimittää tai ottaa henkilöstönsä.

42 a §

Oikeus eläkkeeseen

Saamelaiskäräjien palveluksessa olevilla henkilöillä on oikeus eläkkeeseen ja heidän kuoltuaan heidän edunsaajillaan on oikeus perhe-eläkkeeseen valtion varoista soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevilla henkilöillä ja heidän edunsaajillaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua eläketurvan järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista saamelaiskäräjät on velvollinen suorittamaan eläkemaksun siten kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/89) säädetään.

Eläketurvan toimeenpanoa varten saamelaiskäräjien tulee vuosittain ilmoittaa valtiokonttorille tiedot palveluksessaan olevista henkilöistä. Tiedot ilmoitetaan valtiokonttorin antamien ohjeiden mukaisesti.

Jos eläkemaksua ei suoriteta määräajassa, valtion eläkerahastolle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/82) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Eläkemaksut ja viivästyskorot saadaan periä

siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

42 b §

Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus

Saamelaiskäräjien tai 14 §:ssä tarkoitettua toimielimen jäsen taikka 18 c §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja ei saa sivulliselle luvottomasti ilmaista eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen, mitä hän tehtävää hoitaessaan on saanut tietää toisen henkilökohtaisista oloista, taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttanut saamelaiskäräjille. Sama koskee tätä lakia rikkomalla muulle aiheutettua vahinkoa.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä, jos korvausvelvollisia on useita, vastuun jakautumisesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/74) säädetään.

Virkamiehen ja työntekijän vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa ja muualla säädetään.

45 §

Siirtymäsäännökset

Saamelaisvaltuuskunnan virat ja henkilöstö siirtyvät lain voimaan tullessa saamelaiskäräjien viroiksi ja henkilöstöksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa 8 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (516/91) 27 §, sellaisena kuin se on 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetussa laissa (975/95), sekä *muutetaan* 1 §, 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 21 § seuraavasti:

1 §

Sen lisäksi, mitä suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä säädetään, voidaan myös saamen kieltä käyttää tuomioistuimissa ja muissa valtion viranomaisissa ja laitoksissa sekä kuntien ja muiden itsehallintoyhdyskuntien sekä kuntayhtymien viranomaisissa ja saamelaiskäräjissä siten kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Viranomaisia tai laitoksia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

3) saamelaiskäräjät ja saamelaisasiain neuvottelukunta;

21 §

Saamen kielen kääntämistä ja muita tässä laissa säädettyjä tehtäviä varten on saamelaiskäräjien alaisuudessa saamen kielen toimisto, jonka tulee sijaita saamelaisten kotiseutualueella. Toimistosta säädetään tarkemmin asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Sauli Niinistö*

1.

Laki**saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saamelaiskäräjistä 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetun lain (974/95) 15 §:n 2 momentti, 16 §, 42 § ja 45 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 3 a luku sekä uusi 42 a ja 42 b § seuraavasti:

*Muutettava laki**Ehdotus*

15 §

Toimivallan siirto

Edellä 1 momentissa mainittu toimivallan siirto ei ole sallittu 7 §:ssä, 10 §:n 3 momentissa, 11—14 §:ssä eikä 40 §:ssä tarkoitetuissa asioissa.

Edellä 1 momentissa mainittu toimivallan siirto ei ole sallittu 7 §:ssä, 10 §:n 3 momentissa, 11—14 §:ssä, 18 b, 18 c ja 18 j §:ssä eikä 40 §:ssä tarkoitetuissa asioissa.

16 §

Toimistot ja henkilöstö

Saamelaiskäräjillä on toimistoja ja henkilöstöä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

16 §

Toimistot ja henkilöstö

Saamelaiskäräjillä on toimistoja sekä virka- ja työsopimussuhteista henkilöstöä siten kuin siitä asetuksella tarkemmin säädetään.

Saamelaiskäräjien virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteeseen sovelletaan, mitä valtion virkamiehistä, viroista ja virkasuhteesta säädetään ja määrätään.

Henkilöstön palvelussuhteen ehdoista ja niiden määräytymisestä on vastaavasti voimassa, mitä valtion henkilöstön palvelussuhteen ehdoista ja niiden määräytymisestä säädetään, määrätään tai sovitaan.

3 a luku

Kirjanpito ja tilintarkastus

18 a §

Kirjanpito

Saamelaiskäräjien kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi, mitä tässä laissa sääde-

Muutettava laki

Ehdotus

tään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaisissa (655/73) säädetään.

18 b §

Tilikausi ja tilinpäätös

Saamelaiskäräjien tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetiedot sekä toimintakertomuksen.

Toimintakertomuksen tulee sisältää selvitys valtionavun käytöstä ja saamelaiskäräjien toiminnasta tilikauden aikana.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat saamelaiskäräjien hallituksen jäsenet.

Tilinpäätös on saatettava saamelaiskäräjien vahvistettavaksi kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä.

18 c §

Tilintarkastajat

Saamelaiskäräjillä on kaksi tilintarkastajaa ja kummallakin varamies, jotka valitaan saamelaiskäräjien toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Saamelaiskäräjät ja oikeusministeriö valitsevat kumpikin yhden tilintarkastajan ja tämän varamiehen. Ainakin toisen tilintarkastajan ja hänen varamiehensä tulee olla Keskuskaupparin tai kaupparin hyväksymä tilintarkastaja taikka julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja.

Tilintarkastaja voi erota kesken toimikauden ilmoittamalla siitä hänet valinneelle. Tilintarkastajan voi erottaa kesken toimikauden se, joka on hänet valinnut.

18 d §

Tilintarkastajan yleinen kelpoisuus

Tilintarkastajalla tulee olla sellainen laskenta-toimen sekä taloudellisten ja oikeudellisten asioiden kokemus, joka on tarpeen saamelaiskäräjien tilintarkastuksen hoitamiseksi.

Vajaavaltaista taikka konkurssissa tai liiketointikiellossa olevaa ei voida valita tilintarkastajaksi.

18 e §

Tilintarkastajan riippumattomuus

Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tilintarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

18 f §

Tilintarkastajan esteellisyys

Tilintarkastajana ei voi toimia se:

1) joka on saamelaiskäräjien tai 14 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsen;

2) jonka tehtävänä on saamelaiskäräjien kirjanpidon tai varojen hoito taikka hoidon valvonta;

3) joka on saamelaiskäräjiin taikka 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun henkilöön palvelussuhteessa tai muuten alistussuhteessa; taikka

4) joka on 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun henkilön aviopuoliso tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävä henkilö, veli tai sisar taikka se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Tilintarkastajalla ei saa olla rahalainaa tai vakuutta eikä vastaavaa etuutta saamelaiskäräjiltä taikka 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulta henkilöltä.

18 g §

Tilintarkastus

Tilintarkastajien on tarkastettava hyvää tilintarkastustapaa noudattaen kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

18 h §

Tietojensaantioikeus

Tilintarkastajalla on oikeus saada saamelaiskäräjiltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita hän pitää tarpeellisina tarkastuksen toimittamiseksi.

Muutettava laki

Ehdotus

18 i §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikaudelta huhtikuun loppuun mennessä saamelaiskäräjien hallitukselle kirjallinen tilintarkastuskertomus, jonka tulee sisältää lausunto:

1) siitä, onko saamelaiskäräjien tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti;

2) siitä, antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta ja taloudesta;

3) siitä, ovatko toimintakertomuksessa valtionavustuksen käytöstä annetut tiedot oikeita; sekä

4) tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Jos tilintarkastajat havaitsevat, että saamelaiskäräjien hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai saamelaiskäräjien päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastajien tulee esittää siitä tarkastuskertomuksessa muistutus.

18 j §

Tilintarkastuskertomuksen käsittely

Saamelaiskäräjien hallituksen on toimitettava tilintarkastuskertomus yhdessä tilinpäätöksen kanssa saamelaiskäräjien käsiteltäväksi.

Saamelaiskäräjät päättää toimenpiteistä, joihin tilintarkastuskertomus ja siinä tehdyt muistutukset antavat aihetta.

18 k §

Asiakirjojen toimittaminen oikeusministeriölle

Saamelaiskäräjien tulee kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä toimittaa oikeusministeriölle oikeaksi todistettu jäljennös tuloslaskelmasta ja taseesta liitetietoineen sekä toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta.

42 §

Henkilöstön ottaminen

Saamelaiskäräjät ottaa henkilöstöönsä kuuluvat virkamiehet ja työntekijät. Virkamiehistä

42 §

Henkilöstön ottaminen

Saamelaiskäräjät nimittää tai ottaa henkilöstönsä.

Muutettava laki

Ehdotus

on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion virkamieslaissa (750/94) säädetään.

42 a §

Oikeus eläkkeeseen

Saamelaiskäräjien palveluksessa olevilla henkilöillä on oikeus eläkkeeseen ja heidän kuoltuaan heidän edunsaajillaan on oikeus perhe-eläkkeeseen valtion varoista soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevilla henkilöillä ja heidän edunsaajillaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun eläketurvan järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista saamelaiskäräjät on velvollinen suorittamaan eläkemaksun siten kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/89) säädetään.

Eläketurvan toimeenpanoa varten saamelaiskäräjien tulee vuosittain ilmoittaa valtiokonttorille tiedot palveluksessaan olevista henkilöistä. Tiedot ilmoitetaan valtiokonttorin antamien ohjeiden mukaisesti.

Jos eläkemaksua ei suoriteta määräajassa, valtion eläkerahastolle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/82) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Eläkemaksut ja viivästyskorot saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

42 b §

Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus

Saamelaiskäräjien tai 14 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsen taikka 18 c §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja ei saa sivulliselle luvottomasti ilmaista eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen, mitä hän tehtävää hoitaessaan on saanut tietää toisen henkilökohtaisista oloista, taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttanut saamelaiskäräjille. Sama koskee tätä lakia rikkomalla muille aiheutettua vahinkoa.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä, jos korvausvelvollisia on useita, vastuun jakautumisesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/74) säädetään.

*Muutettava laki**Ehdotus*

Virkamiehen ja työntekijän vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa tai muualla säädetään.

45 §

Siirtymäsäännökset

Saamelaiskäräjät siirtää lain voimaan tullessa saamelaisvaltuuskunnan virkamiehet saamelaiskäräjien vastaaviin virkoihin virkoja haettavaksi julistamatta, mikäli asianomaisilla virkamiehillä on kelpoisuus virkoihin.

Saamelaisvaltuuskunnan virat ja henkilöstö siirtyvät lain voimaan tullessa saamelaiskäräjien viroiksi ja henkilöstöksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa 8 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (516/91) 27 §, sellaisena kuin se on 17 päivänä heinäkuuta 1995 annetussa laissa (975/95), sekä *muutetaan* 1 §, 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 21 § seuraavasti:

*Muutettava laki**Ehdotus*

1 §

Sen lisäksi, mitä suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä on säädetty, voidaan myös saamen kieltä käyttää tuomioistuimissa ja muissa valtion viranomaisissa ja laitoksissa sekä kuntien ja muiden itsehallintoyhdyskuntien sekä kuntainliittojen viranomaisissa siten kuin tässä laissa säädetään.

1 §

Sen lisäksi, mitä suomen ja ruotsin kielen käyttämisestä *säädetään*, voidaan myös saamen kieltä käyttää tuomioistuimissa ja muissa valtion viranomaisissa ja laitoksissa sekä kuntien ja muiden itsehallintoyhdyskuntien sekä *kuntayhtymien* viranomaisissa ja *saamelaiskäräjissä* siten kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Viranomaisia, joihin tätä lakia sovelletaan, ovat:

3) saamelaisvaltuuskunta ja saamelaisasiain neuvottelukunta;

3) *saamelaiskäräjät* ja saamelaisasiain neuvottelukunta;

21 §

Saamen kielen kääntämistä ja muita tässä laissa säädettyjä tehtäviä varten on saamelaisvaltuuskunnan alaisuudessa saamen kielen toimisto, jonka tulee sijaita saamelaisten kotiseutualueella. Toimistosta säädetään tarkemmin asetuksella.

21 §

Saamen kielen kääntämistä ja muita tässä laissa säädettyjä tehtäviä varten on *saamelaiskäräjien* alaisuudessa saamen kielen toimisto, jonka tulee sijaita saamelaisten kotiseutualueella. Toimistosta säädetään tarkemmin asetuksella.

27 §

Edellä 26 §:ssä tarkoitetuista valtionavustuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntien ja kuntainliittojen valtionosuuksista ja -avustuksista annetussa laissa (35/73) on säädetty. Mainituissa laissa tarkoitettuna asianomaisena viranomaisena toimii tämän lain mukaisissa valtionavustuksia koskevista asioissa oikeusministeriö.

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

